

אשדות

עלון אשדות יעקב איחוד

פתיח

השבוע נפטר מכר אישי שלי - אורי עמרני מאשדות יעקב מאוחד. אחרי התלבטות ביקשתי להכניס לעלוננו את ההספד המרגש שכתבה עליו חברת קיבוצו - אילנה בן יהודה. יהיו שיחשבו שצעד כזה הוא סוג של 'חציית קווים' כי הרי לקיבוץ השכן יש עלון משל עצמו ועוד שלל אגדות אורבניות. אז אני מציע לאלה שיצר הפילוג חי ומפעם בקרבם, להניח את החרבות בנדנים ולגלות מעט יותר בגרות וסובלנות.

יונתן אלתר, אדם יקר, חי במודיעין עם בת זוגו ואף פעיל שם במגוון תחומים, כיאה לאדם מעורב, המטביע חותמו בכל מקום בו הוא נמצא; ויחד עם זה, הוא מקפיד להיות מעורב בנעשה באשדות לפרטי פרטיה ועד רחל בתך הקטנה. כמי שמעורב רגשית במה שקורה מרחק מאה קילומטר ממקום מושבו, שולח לי יונתן אחת לשבועיים או שלושה מייל בו הוא מפרט שורה של נושאים שלדידו עלון אשדות אמור לטפל בהם כמו דיווחים של מינהלת החינוך, ראיונות עם בעלי תפקידים (כולל שמות מראיינים כדי חלילה לא להכביד על העורך שבע הימים). ותמיד מוסיף: "אלה הצעות בלבד קח מהן את מה שתבחר".

אני מתקשה להגיד ליונתן שהוא כנראה צודק ושאני קצת התעייפתי, אבל מצד שני לא עולה בי לרגע מחשבת הבל להניח לכלי הביטוי האנכרוניסטי הזה, אלא לצקת אותו על ידיו או ידיה של מישהי או מישהו צעירים ושופעי רעיונות ממני, שאם לא כן כנראה אשא בו עד כלות.

מחכים לגשם

אבנרן

מועצת חינוך - 30/1/23

התקיימה פגישה עם רכז הקן. הקן באשדות הוגדר כנקודה מרכזית של התנועה באזור. יש רכז קן, קומונרית ומדריכים. חשוב להם לגייס משאבים ולהעצים את הפעילות כדי לבסס ולחזק את פעילות התנועה באשדות. הוחלט לבחון את פעילות התנועה באשדות בחודשים הקרובים, יתקיימו פגישות צוות אקלקטי. יאספו נתונים ויוצגו לאחר פסח לשם קבלת החלטה לקראת שנת הלימודים הבאה. חברת הנעורים – בשנים האחרונות התקיים תהליך לדיקוק הצרכים והמענים עבור חברת הנעורים. אמנון אביגדור הציג את הנתונים בעקבות תהליך "מעין הנעורים". התהליך הסתיים בתחילת מרץ 2020. הוחלט על הקמת תפקיד רכז נעורים. מסקנות התהליך לא יצאו לפועל בעקבות תזמון סיום התהליך ופריצת הקורונה. מועצה אזורית משתתפת בשכר המדריך של חברת הנעורים. מרכז עידן מארגן לאורך השנה פעילויות בכמה ערוצים: פעילויות פתוחות לכלל בני הנוער, פעילויות שאליהם מוזמנים נערים במידה ויש מלווה מהישוב ופעילויות תהליכיות מונחות שבהם שותפים רק נערים אשר משתתפים באופן סדיר בפעילויות לאורך השנה בישוב. תומר הודיע על בקשה לסיים את תפקידו כיוור מועצת חינוך עקב עומס גדול בעבודה שלא מאפשר לו להוביל את המועצה כפי שהיה רוצה. המשמעות תיבדק במסמכי התאגיד. עדכון שוטף מורן: - המערכת יציבה, אין כוח אדם חסר, נוכחות מלאה קרוב ל-100% בכלל שכבות הגיל (פרט לחברת הנעורים). - קיימת שביעות רצון מורגשת מההורים – הודעות, פידבקים, חיזוקים ושיתוף פעולה. - בערב חגיגי ומרגש שנערך ב-22 לחודש התקיים אירוע הפתיחה במבנה החינוך החדש להורי וילדי שכבת ד'! שם הבית	נוכחים: אורית מור חיים – מנהלת התאגיד, יניב אברהם – יו"ר קהילה מאוחד, סנדרה – מנהלת אשדוטף, מורן – מנהלת ח"ח, תומר – יו"ר התאגיד. אדווה מריזן נבחרה כמנהלת קהילה במאוחד, תכנס לתפקידה במועצת החינוך מהפגישה הבאה. בשעה טובה ובהצלחה לאדווה. תודה ליניב על השותפות בעבודה בתקופה המעבר בין איתי לאדווה. נציגי הורים – שני פייקוב וטורי, אוסנת מזרחי, דנה משולם. נציג ציבור – שושי בן-נון חסר – נציג.ת ציבור אשדות איחוד. יצא קול קורא, בימים הקרובים יפורסם נציג.ה הציבור החדש.ה מהאיחוד. אורח – אמנון אביגדור. שינוי נציג הורים: לנה מימרן – נציגת הורים במועצת החינוך מהמאוחד הודיעה כי מבקשת לסיים את תפקידה, מומי חן מחליף אותה. תודה גדולה ללנה על חברותה במועצת החינוך. ובהצלחה למומי בתפקיד. החלפת מורשה חתימה – אישור הזכות לנהל את חשבון הבנק של התאגיד. שני נציגים מכל קיבוץ והחשב. לאור שינוי בעלי תפקידים, חברי מועצת החינוך מאשרים החלפת מורשה חתימה כמתבקש. תנועת הנוער – בשנה"ל תשע"ט התקבלה החלטה במועצת החינוך שתנועת הנוע"ל היא חלק ממערכת החינוך וממערכת הערכים של החינוך החברתי קהילתי באשדות. בשיחות עם חלק מההורים עולה חוסר שביעות רצון מפעילות התנועה. שני הנושאים המרכזיים שעולים: גיל המדריכים ותוכן הפעילות. כיום מספר מצומצם של ילדים מגיע לפעילות השוטפת ומרכזים לאורך השנה. הערכים והפעילויות של התנועה משתלבים עם ערכי החינוך באשדות.

במועצת חינוך – סוף

מעשה בבחור

מעשה בבחור

שלעבודתו היה מאד מסור,
כל בוקר השכים עם חיוך גדול,
וגם בימים שלא עבד הסתובב, אסף, ניקה והסיר
כל מכשול.

אמרו עליו שהוא "נכס" ליישוב,
אבל אחרי מספר חודשים זרקו אותו מעבודתו
ללא שוב,

בטענה שזה יחסוך המון כסף,
אבל בפועל הטילו מיסים לכסות את העסק.

וגייסו תחתיו "מנהל חצרני",
עם משכורת הפרשות ורכב תפעולי,
ועוד פועל לצוות הנוי השבועי.

הכול בשם היעילות לשמה,
רק שכחו איפשהו את הנשמה,

שלא כמו בשיר
"אם גם מזדקנים אנו, עוד לא נפרדים אנו, את
סוסה נאמנה".

מה שנשאר לי זה לאחל ליישוב שייראה נקי
ופורח לקראת חגיגות המאה.

נ"ב

לתומי חשבתי שאולי אוכל להפעיל את פיסקת
ההתגברות,

ואצליח לשנות את זו הטעות.

אבל נוכחתי שבשקט בשקט בלי שידעתי דבר,
למרבה הצער העסק מאחורי גבי כבר מזמן נסגר.

דובי שושני

הנבחר ע"י ילדי הבית בבחירות
דמוקרטיות: "אגוז".

- המערכת תקיים בחודש שני מפגשים בנושא: עיצוב מדיניות בנושא אלימות והתנהגויות חריגות ומסוכנות בהובלת דליה יועצת המערכת, מורן ונציגי הורים מכל בית.

עדכון שוטף סנדרה:

- בעיית חוסר בכח האדם נמשכת. נעשים מאמצים לאתר מטפלות איכותיות.
- מחוסר ברירה, במהלך חודש ינואר נסגרו שני גנים ליום שלם עקב מחלת מטפלות.
- במהלך חודש פברואר תחל בניית הגן החדש (גן גפן).

תומר שלם

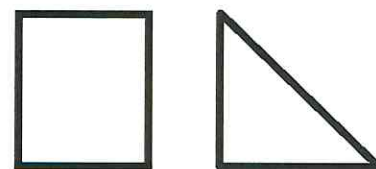

מזל טוב!

לדנה וארז בן דוד
להולדת הבת - אנה
לריקי ויאיר להולדת הנכדה
ולכל המשפחה!

ארכיון אשדות יעקב איחוד

הפילוג באשדות יעקב – מבוא

סמלי הפילוג באשדות יעקב: הטרקטורים חולקו לשתי קבוצות ועל מפתחותיהם נתלו משולשים ומרובעים שציינו את חלוקת הטרקטורים לפי מחנות.

עם עלון 1591 הארכיון מתחיל לעסוק בנושא הפילוג באשדות יעקב. אני עושה זאת משתי סיבות. ראשית, בגלל המצב במדינה. שנית, בעוד פחות משנתיים האשדותיים עומדים לחגוג את חג המאה ליסוד הקיבוץ. במהלך 50 שנותיי באשדות, ומתוכן עשר שנים כארכיונאי הישוב, נוכחתי לדעת שפצעי הפילוג לא הגלידו "עד הסוף". ריח העשן של התבערה ההיא טרם התפוגג. אני תקוה שהעיסוק המקומי בפילוג יביא אותנו לחג המאה בהשלמה עמוקה ורחבה יותר.

אמנם הפסיכולוגיה האנושית היא אחת, אבל הקונפליקטים של אבותינו היו שונים מהקונפליקטים שאנו מתמודדים עמם. האימרה "איזהו גיבור הכובש את יצרו" היא דוגמא למימד פסיכולוגי שכל בני האדם בכל תרבויות העולם מתמודדים איתו. אבותינו כאן היו צריכים גם לכבוש את האדמה וגם לכבוש את עצמם. אנחנו צריכים "רק" לכבוש את עצמנו. נקוה שלא נצטרך שוב לכבוש את האדמה.

רווחת הדעה שהפילוג באשדות יעקב היה קרע מקומי שלא הושפע רבות מגורמים והתרחשויות שונות בעולם. אבל זאת דעה צרה ומוטעית. אני סבור שהיו ארבעה גורמים עיקריים שהשפיעו על הפילוג באשדות: 1. ארועי השואה 2. פצצת האטום. 3. הקמת המדינה. 4. האירועים הפנימיים באשדות יעקב.

1. **גורם השואה** – לאחר היוודע גודל מימדי האובדן, השואה יצרה מתח פסיכולוגי וחברתי בתוך העם היהודי בכלל ובנפשו של משפחות ויחידים בפרט שדרשו כוחות הדחקה עצומים כדי לנהל שגרה "רגילה". אין "כלים" פסיכולוגיים שניתן לרכוש באוניברסיטה כדי להתמודד עם מתח והדחקה בקנה מידה כאלה. היה צריך לאלתר כוחות נפש טריים בו במקום, ליצור ולהתאבל בו זמנית. יש לזכור שליל הבדולח התרחש בנובמבר 1938, ואילו הפילוג באשדות יעקב ב-1950 כך שהמתח נבנה והתעצם עם הזמן.
2. **פצצת האטום** – פצצות האטום שהופלו על הירושימה ונגסאקי הרגו 105,000 בני אדם. שתי פצצות בלבד! (דרך אגב, היו פחות פצצעים מהרוגים). תתארו לעצמכם שרוסיה ולא ארה"ב היתה מפילה את הפצצות האלה. לאן היתה נושבת אז רוח ההזדהות של מנהיגי העם וכל שאר יושבי ישראל? אין לדעת. ההיסטוריה יודעת רק להסתכל אחורה. ובמבט לאחור, אנחנו יודעים שהמלחמה הסתיימה שלושה חודשים אחרי הפלת הפצצות הללו. בעוד "המלחמה הקרה" החלה שנתיים אחרי תום המלחמה, כלומר שלוש שנים לפני הפילוג.
3. **מדינת ישראל הוקמה שלוש שנים לאחר השואה ופצצות האטום**. הקמת המדינה היה החזון שאליו שאפו כל יושבי ישראל מאז תחילת הגלות הגדולה. 2000 שנים של תפילה, תקוה וגעגועים שבסוף הובילו לציונות והעליה לארץ. עם תחילת בנין הארץ, החזון הזה יצר מכנה משותף אחד שסביבו התלכדו כל האזרחים והוא עמד מעל כל זיקה מפלגתית. ברגע שהחזון התגשם, היה צריך לארגן חזון חדש שיהיה נר לרגליו של הנוער וידריך את עתיד העם.

ארכיון אשדות יעקב איחוד

נר נשמה חודש פברואר

ברגע שהוקמה המדינה נחקקו חוקים חדשים, החלו מאבקי כוחות בתוך העם, והמילה "תקוה" נשארה יציבה בהמנון הלאומי. תקוה למה? ההתלכדות סביב חזון משותף חדש כזה, נמשך עד עצם ימים אלו.

4. **האירועים באשדות יעקב – השואה**
התרחשה בין השנים 1939-1945. פצצות האטום הושלכו שלושה חודשים לפני סיום המלחמה. מדינת ישראל קמה שלוש שנים אחרי המלחמה. לשלושת הגורמים הללו יש השפעה מרחיקת לכת על הפילוג באשדות יעקב. אין זה נכון לראות את הפילוג כאירוע "מקומי" שקומץ של אנשים השתלט על המצב החברתי. אשדות יעקב לא חייתה בבועה. היא ביטאה בעצם נפשה את המתחים שיצרו שלושת הגורמים שצוינו לעיל. השאלה, מדוע אנשים מסוימים הלכו למאחד ואחרים הלכו לאיחוד ומה היה הרקע לחלוקה זו, על זאת נכתבה בעבר כתבה נפרדת.

בעלונים הבאים אביא חלק מהדברים שנאמרו במועצת הקיבוץ המאוחד בפ"ת בתאריכים 23-24/8/1950. נציגי אשדות יעקב באותה מועצה היו: מאיר זקצר, יוסף רייסקין, יוסף לוין ואברהם שכטר.

לסיום כתבה זו, יש להסביר מדוע מועצת הקיבוץ התקיימה בפתח תקוה ולא כרגיל באחד מקיבוצי התנועה. וכך נכתב בפתח הפרוטוקולים של אותה מועצה: "מועצה זו לא יכלה להתכנס באחד מיישובי הקיבוץ. משום פקודת הרופאים להסגר חמור בפני מחלת שיתוק-הילדים, ולכן הכרח היה לכנסה בפתח-תקוה, באולם ההסתדרות. המוני חברים צבאו על האולם וסביבו והצטופפו בתוכו להקשיב לדיוני המועצה, בעניין המסעיר את הקיבוץ כבר כחצי שנה".

שאול ינאי

לוריא	אלקה	2.2.1950	ט"ו שבט תש"י
זהרי	זרח	12.2.1952	ט"ז שבט תש"ב
גפני	אברהם	7.2.1957	ו' אדר תשי"ז
הראל	אילן	2.2.1960	ד' שבט תש"ך
הרץ	פרידה	8.2.1962	ד' אדר א' תשכ"ב
אורבך	שרה	24.2.1962	ב' אדר א' תשכ"ב
דמלין	יונתן	11.2.1963	י"ז שבט תשכ"ג
דמלין	גיל	18.2.1965	ט"ז אדר א' תשכ"ה
גבהרד	קלר	8.2.1968	ט' שבט תשכ"ח
לרנר	חנן	8.2.1968	ט' שבט תשכ"ח
מוצרי	חיים	8.2.1968	ט' שבט תשכ"ח
חלק	יהודה	10.2.1968	י"ב שבט תשכ"ח
שץ	קלמן	22.2.1968	כ"ג שבט תשכ"ח
ספיר	משה	19.2.1972	ד' אדר תשל"ב
סס	מרדכי	11.2.1974	י"ט שבט תשל"ד
יעקובסון	חיים	22.2.1975	י"א אדר תשל"ה
גכמן	כרמלה	20.2.1980	ג' אדר תש"מ
גולדשמיד	ז'ניה	29.2.1980	י"ב אדר תש"מ
ריקליס	אברהם	25.2.1981	כ"א אדר א' תשמ"א
ברסלבסקי	מאיר	28.2.1986	י"ט אדר א' תשמ"ו
שמיר	משה	13.2.1987	י"ד שבט תשמ"ז
שפירא	הרצל	26.2.1988	ח' אדר תשמ"ח
פנר	אריה	26.2.1989	כ"א אדר א' תשמ"ט
לרנר	ישראל	28.2.1989	כ"ג אדר א' תשמ"ט
רימלנד	אבא	2.2.1992	כ"ח שבט תשנ"ב
ראובני	חנוך	9.2.1992	ה' אדר א' תשנ"ב
ברטלר	חנה	4.2.1993	י"ג שבט תשנ"ג
לוריא	אהובה	9.2.1995	ט' אדר א' תשנ"ה
אלתר	אבנר	4.2.1997	כ"ח שבט תשנ"ז
מעין	ליאור	9.2.1998	י"ג שבט תשנ"ח
מלמוד	פולה	21.2.1998	כ"ה שבט תשנ"ח
קרפ	אליעזר	10.2.2003	ח' אדר א' תשס"ג
ויכה	שרה	3.2.2005	כ"ד שבט תשס"ה
גרינבאום	יוחקה	9.2.2001	ט"ז שבט תשס"א
וולשובר	יעקב	9.2.2001	ט"ז שבט תשס"א
כץ	מרגוט	7.2.2011	ג' אדר א' תשע"א
אופיר	דינה	21.2.2015	ב' אדר תשע"ה
הראל	יוסף	20.2.2016	י"א אדר א' תשע"ו
בן נאים	משה	17.2.2018	ב' אדר תשע"ח
הראל	שרה	27.2.2020	ב' אדר תש"פ

פפרטים על כל אחד מהנפטרים ניתן לקרוא באתר ההנצחה של אשדות איחוד באינטרנט

אז מה עוד היה לנו במועדוני "פעמיים כי טוב"

עלון אשדות זוכר הכל, עוד מעט 100 שנות זיכרון, עתיד בלי עבר לא בא בחשבון, לכן מוכרחים לדווח! לא דיווחת, לא היה! קיוויתי לתומי שעורך "מי ומה" יקדיש לנו פינה חמה בטורי הדיווח, אבל זה לא קורה, לכן נצמדתי למשנתו של הלל הזקן שאמר: "אם אין אני לי מי לי, וכשאני לעצמי מה אני, ואם לא עכשיו, אימתי?"

אז מה היה לנו? נחזור לחנוכה, לנסיעה משותפת לתל יוסף, קיבוץ שחגג 100 שנות והחליט לעשות מעשה: צוות של כמה "משוגעים" התארגן, התלבש על אולם ענק (ממש היכל, שתוכנן ע"י האדריכל שמואל ביקלס) אולם שהיה בעבר מקום לכל אירועי בקיבוץ, אך נסגר ונזנח. הצוות שיחזר את העבר, את הקיבוץ של פעם על מוסדותיו וענפיו. במו ידיהם, במשך כשנתיים הם ניקו, בנו, שיפצו, תיקנו, ויצרו אולם מרהיב עם סיפור מפואר של עבר. נפגשנו עם שוקי שסיפוריו על המיזם עוררו, (אני משערת), בלב כל אחד מאיתנו את השאלה המתבקשת: האם גם אנחנו יכולים...חגיגות המאה לאשדות כבר מעבר לפינה. חזרנו נרגשים.

את המפגש הבא "בחפץ לב" הנחתה עטי אלתר. התבקשנו להביא חפצים יקרים לליבנו, להניחם על שולחן במרכז ולבחור חפץ שלא אנחנו הבאנו, הסברנו מה משך אותנו בבחירה, ובעל החפץ סיפר את סיפורו האישי. ברוריה שרון הוציאה מנרתיק קטן את התפילין שאבא שלה, מרדכי גלי, הביא מפולין, טוטפות ורצועות, שעלו עימו לארץ ב-1925. שרה'לה שרון הביאה שעון עם שרשרת, כזה שמוחזק בכיס, שעון שהיה אצל ישראל אלתר בעת שירותו בצבא הבריטי, אונייה עליה שירת טובעה ע"י מטוסים גרמניים שהפציצו אוניות

מהצי הבריטי. חלק ניספו באותה הפצצה, ישראל ניצל וסיפר, שרה'לה שומרת על השעון ובה כדי לספר. עפרה פייקוב הביאה מגילת אסתר, אותה כתבה וציירה כשהייתה בכתה ב', מגילה מגולגלת ומוחזקת בתוך גליל, פאר היצירה, נוצרה לפני 60 שנה. עוד ועוד סיפורים מרגשים שמענו במהלך הערב ואולי יהיה פרק ב' לערב הזה. כעבור שבועיים נפגשנו (בשלישית) עם גיל פז, צעיר, ציוני שרוף, שהפעם הביא לנו את חוה אלברשטיין עם הקלטות היסטוריות, דברים שאמרה, שירים ששרה וגם כתבה, כמעט נביאה. הרצאה מרתקת. יהיו עוד! מפגש נוסף היה לנו עם רוחלה אלתר ששיתפה אותנו בחוויות שעברה, בעבודת ההתנדבות שהיא עושה בבתי כלא, באמצעות גינון טיפולי. רוחלה למדה את המקצוע, שנחשב בשנים האחרונות לכלי חינוכי טיפולי, המיטיב עם המטופלים מבחינה נפשית והתנהגותית. הכניסות והיציאות אל הכלא וחזרה הן ממש ויה דלורזה (דרך ייסורים ואיסורים) בחורה מאד מקורית ואמיצה רוחלה. ישר כח! ואחרון עד כה רון ברק, צלם וטייל המסייר בעולם ומתעד את היופי. רון לקח אותנו לגרינלנד, אל קרחוני ענק ושלוות נפש. שנות אור מפרידות בינינו, שם החיים פשוטים וקשים, בעינינו אפילו פרימיטיביים, אבל אולי חיינו ההיפר-אקטיביים, כשהפוליטיקה והבטחון כל כך מטרידים את חיינו, יותר קשים? תודה לצוות שאיתי, דינה כהן, סמדר ינאי, דודו וחיים סולפיין שמצטרף אלינו. שנדע ימים טובים מאלה.

ברכה פונדק

מועדון פעמיים כי טוב

ביום ראשון, 15/01/23
בשעה 16:30 במועדון

ניפגש (בפעם השלישית) עם
גיל פז
בהרצאתו על
חוה אלברשטיין

חוה אלברשטיין "הזמרת הלאומית?"
מאחוריה שישה עשורים ומעל שישים אלבומים
מתחילת דרכה בצבא, כצוות הווי
של אשה אחת וגיטרה,
דרך השירים ביידיש, שירי מחאה
ושירים אישיים ביותר,
הרצאה גדושה בהפתעות ובחומרים נדירים
של הזמרת שהתקרבה והתרחקה
לאורך הקריירה שלה
מהכותרת "הזמרת הלאומית"

אז מה
היה לנו

פעמיים כי טוב

ביום רביעי, 25/01/23
בשעה 17:00 במועדון

רוחלה אלתר (שלנו)
תספר על
עבודת ההתנדבות
שהיא עושה
בבתי כלא

רוחלה עוסקת בהתנדבות, באמצעות
"גיוון טיפולי" בבתי כלא.
הגיוון הטיפולי נחשב בשנים האחרונות
לכלי חינוכי טיפולי הבא מאהבה לטבע,
עושה שימוש בצמחים ובגיוון ומיטיב עם
המטופלים מבחינה נפשית והתנהגותית.
בעקבות חוויות מרגיעות ואופטימיות
שנוצרו מעבודתה בגינה, למדה רוחלה את המקצוע
ומזה כשש שנים היא עובדת בהתנדבות עם אסירים
בכלא שאטה ובכלא צלמון.

פעמיים כי טוב

ביום שלישי, 03/01/23
בשעה 17:00 במועדון

עטי אלתר (שלנו)
תנחה את המפגש
"בחפץ לב"
מדובר במפגש נוגע
ואף משעשע

בחפץ לב

ניפגש למשחק חברתי של סיפורים אישיים
סביב חפץ עם סיפור ומשמעות.

זהו הולך ככה: כל אחד מוזמן להביא חפץ יקר לליבו,
לא משהו גדול וכבד, לדוגמה: שרשרת, טבעת, עט, ספר,
חולצה, תמונה וכיו"ב. החפץ המוסתר, ימסר בכניסה
ויונח על שולחן מרכזי.

בהמשך בוחרים חפץ (שאינו שייך לך),
ומסבירים את סיבת הבחירה.

בעל החפץ יספר את הסיפור שמאחורי...
על מנת לקבלו בחזרה.
הנחיות מדויקות והסברים ינתנו במקום.

מכניס אכס

מועדון פעמיים כי טוב

100 שנים סיפור בהמשכים

חברים יקרים, "מי ימלא גבורות ישראל..."
בנר השמיני של חנוכה,
יום שני, 26/12/22

בשעה 09:00, נצא באוטובוס לתל יוסף
ונבקר במיזם האדיר שיזמו ובצעו חברי תל יוסף,
לכבוד חגיגות ה-100 לקיבוץ.
המתחם בו נבקר כולל את מוזיאון טרומפלדור,
את ארכיון הקיבוץ ואת אולם התצוגה רחב הידיים
בו משוחזר הקיבוץ של פעם על מוסדותיו וענפיו.

עלות הכניסה 20 ש"ח לאדם, הביאו איתכם מזומן

אשדות יעקב איחוד

הסוכנות היהודית
לארץ ישראל
THE JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
כל אחד מאיתנו, יחד.

26 שניים לנפילת אבנר אלתר באסון המסוקים

55 שנה לאסון המיקוש

בימים אלה, בחודש פברואר 1968, מלאו 55 שנה לאסון המיקוש הגדול בשדות הבנות של אשדות.

לאזכרה ליד האנדרטה, הגיעו מעטים. הימים היו ימי מלחמת ההתשה בעמק. השנה 1968. בשנה זו נפל בחודש מרץ, חברנו חגי ענבי ז"ל בשדות הכותנה בדושן.

26 שנים חלפו מאז הידיעה המרה על אסון המסוקים המחרירי שארע בשמי הגליל העליון בו התנגשו שני מסוקי יסעור סמוך לישובים דפנה ושאר ישוב וכל 73 החיילים ואנשי צוות שהיו בדרכם ללבנון ניספו.

ביום שישי חורפי, שלישי לפברואר 23 התקבצו בבית העלמין של אשדות יעקב בני משפחה וחברים של רוחלה ושאלו אלתר לכבד את זכרו של בנם, סמ"ר אבנר אלתר ז"ל. בין הנוכחים בלטה קבוצת חיילים במדים בהם חייל איש הרבנות הצבאית שקרא קדיש ופרקי תהלים. רוחלה ושאלו קראו דברים לזכרו של בנם. בסיום הטקס הוזמנו הנוכחים למפגש וכיבוד קל במועדון לחבר.

אמנון פז (דודו של אבנר)

אורי עמרני – 16/7/1943 – 12/2/2023

אורי עמרני – 16/7/1943 – 12/2/2023

דברים על הקבר - אילנה בן-יהודה

פרידה מאדם – חבר, מכר, מודע – גם כשהיא צפויה וגם כאשר היא בעצם גאולה – היא תמיד עצובה וכואבת. ועל אחת כמה כאשר מי שאנו נפרדים ממנו הוא קרוב ואהוב, שהיה חלק מחיינו במשך שנים רבות.

כל מי שנמצא כאן היום ודאי חש כך ועל אחת כמה – המשפחה של אורי – משפחה מלוכדת, אוהבת ומסורה.

הבוקר נפגשתי עם קרול שסיכמה במילותיה שלה את אורי של אשדות: אורי עשה דברים רבים בקיבוץ. את כל העבודות שעשה – עשה מכל הלב. וכל הזמן חקר, בירר התעמק ולמד לעומק כל נושא שבו עסק, החל מעבודתו בכרם, דרך עיסוקו כחצרן בתי הילדים, אחראי בריכת השחיה, העבודה באלמ"ת, אקונום במשך 11 שנה, מנהל כוח אדם בספנקריט, וכלה בתפקיד איש הביטוח של הקיבוץ, אחראי תשתיות ונוי, השכרת מיבנים לעסקים ואולי עוד משהו ששכחתי; ותמיד עשה את הטוב ביותר שיכול – לטובת כל הצדדים עם ראש פתוח ומחשבה עמוקה.

54 שנים היו נשואים "עם הפסקה" קצרה – כדבריה. והמילים שאומרות הכל: "אורי היה בשבילי מאהב, חבר, אח, ואבא – כל השנים".

עד כאן, קרול במילותיה, ואת השאר יאמרו הילדים. אבל לי, כחברה לכיתה ושכנה לבית – יש עוד מה להוסיף.

אורי הצטרף אלינו בכיתה ד'. עברו היה לגבינו תעלומה. הוא מעולם לא סיפר ואנחנו לא שאלנו. תמיד היה קצת שונה – אחד משלנו, אבל קצת אחר, במובנים שאינני יודעת להגדיר במדויק.

היחסים בין שנינו בשנות בית הספר היו קורקטיים – לא מדובשך ולא מעוקצך, ולכן כה הופתעתי ושמחתי כאשר – בעת שהיה אמור להתגייס

לתפקיד בעל רגישות בטחונית גבוהה בצבא – נקב בשמי שלי כממליצה מבחינת אופי או משהו כזה...

כאשר הפכנו לשכנים, התהדקו היחסים והתחממו. שעות אין מספר בילינו ב"פרלמנט הקפה" הביתי שלנו, שאורי וקרול היו חלק בלתי נפרד ממנו. בשיחות הרבות איתו התחוויר לי בוודאות שאורי ממש אוהב את הקיבוץ, אבל לא פחות מכך חרד לעתידו, בעיקר בעקבות השינויים שעברנו.

המחלה הגיחה ממארב והשתלטה עליו לאט לאט, אבל בנחרצות. נסיבות אלו מעמידות במבחן אמיתי את היחסים בתוך המשפחה. וכאן ראיתי בעליל את מה שתמיד ידעתי – את האהבה הגדולה והאמיתית שבין אורי וקרול ואת החיזוק החם מצד המשפחה. מפני שאני מכירה את קרול – לא אגיד כאן את כל מה שאני חושבת על התנהגותה ותיפקודה בכל השנים האחרונות ומעל לכל בתקופה הקשה האחרונה. אומר רק שאני מאחלת לכל אדם אהבה ותמיכה שכאלה.

אורי של קרול, יוני ואדם, שרית ותמי – אתה חוזר אל אשדות שאהבת וסוף סוף תמצא את השלווה והרוגע שוודאי כה ייחלת אליהם.

ימתקו לך רגבי עפרך.

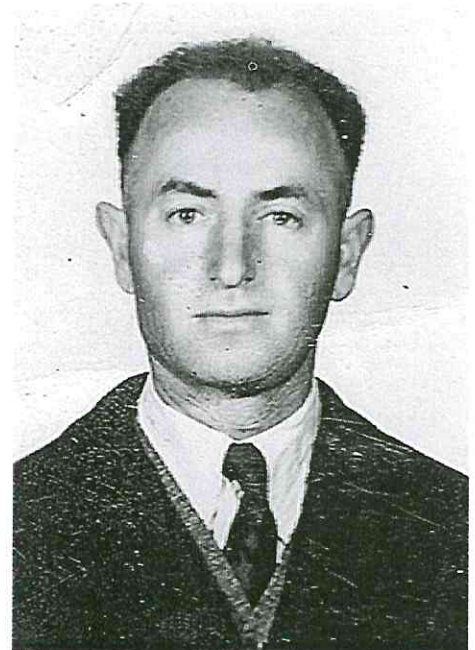
בית אשדות יעקב איחוד משתתף בצערו של דובי שושני ומשפחתו
במות האחות - עפרה.

בית אשדות יעקב איחוד משתתף בצערו של אודי אשכנזי ומשפחתו במות אמו.

מי היה צבי ספנסקי?

"צבי ציפורנים" בלי הרף, ולא נתנו לו מנוח למרות גילו הקשיש - עדות לאמון הרב שרכשו לו. שתיים מבנותיו של ספנסקי נפטרו ממחלות (אחת מהן הלכה בדרכו הטיפולית). שניים מבניו שרתו כקצינים בסיירת גולני. אחד מהם, שמוליק, קצין נערץ, נפל במלחמת יום הכיפורים בחרמון.

אבנרון

צבי ז"ל שהיה שהיה חבר אשדות מאוחד נולד בארגנטינה. בתום מלחמת העולם ה-2 נישא לשושנה. הזוג קנה חווה וגידל פרות ותרס. כמו כן פתחו בית ספר להכנה לבגרות לנערי האזור. בשנת 1962 עלו לארץ. ב-1963 הגיעו לאשדות. נולדו להם 8 ילדים. אהב מוסיקה ואף היטיב לנגן בכינור. עסק בהומאופתיה במשך שנים רבות והוא בעל שם עולמי בתחום גם לאחר מותו. צבי נפטר ב-1991 בגיל 85.

צבי, שהכל הכירוהו בכינוי "צבי ציפורנים" לא למד מעולם רפואה אך ניחן ביכולת מופלאה לאבחן מחלות ואף להציע דרכי טיפול, וזאת על פי ציפורני ידיו של המטופל, שלעיתים הובאו אליו באמצעות שליח. אף שלא היתה לו קליניקה משלו, הוא קיבל לקוחות בבתים פרטיים בדרך כלל בשעות הבוקר המוקדמות (בין ארבע לשש) וכדי להגיע אליו היית צריך להמתין בתור חודשים ארוכים. למרות שלא פורסם בכלי התקשורת, שמעו עבר מפה לאוזן כאיש בעל יכולת אבחנה מופלאה וכהומופאת בחדר עליון, ולעיתים קרש הצלה אחרון עבור מטופלים שנואשו מרפואה קונבנציונלית. את התרופות ההומופיות הוא רקח במו ידיו.

רותי טויטו, בתו של צבי, הגרה באשדות מאוחד, מספרת שבשנותיו האחרונות אנשים 'חיזרו' אחרי

זריקה

קיקה לוקחת אותי למרפאה
לחת לי זריקה.
כאינה מקומ?
מקום הכי רק כאן, היא אומרת.
אני ממש את תנוק האלון.

דוקטור אולאניק מניח

דוקטור אולאניק מניח כף יד על
החזה
ומתפלל עליה בעזרת אצבעות
והמציף עלו וריח המקטרת
אינס מפה.

יורם טהרלב

והארץ תרעד דיווח מעלוני אשדות

לאורך ימיה של אשדות בדלהמיה, קרוב לתשעים שנה, ארעו מספר רעידות אדמה, חלקן משמעותיות וחזקות, שלמרבה המזל הסתיימו בלא נפגעים בגוף ועם נזקים לא גדולים לרכוש. בחלקן הגדול כלל לא הורגשו ואף לא תועדו ביומנים.

בין המפורסמות שתועדו, מציין עלון אשדות רעידת אדמה שפקדה את אשדות ב-2.9.73 (כחודש לפני מלחמת יו"ה"כ) בשעות הבוקר המוקדמות, שגרמה נזקים לספריה הציבורית והביאה להתמוטטות מדפי ספרים שקרסו כמגדל קלפים, נפילת ארון ושבירת סולם. (בחלק העליון של התמונה נראה מרדכי גלי הספרן, אביב של ברוריה, משקיף על הנעשה). בינתיים, כך מדווח 'מי ומה' לאחר שבוע, "שוקמו הנזקים ואפשר שוב להחליף ספרים כמקודם. מרדכי גלי מוסר, שבעקבות הנפילה נרשם ביקוש רב לספרים: 'לאחר הנפילה', 'האדמה הטובה' ולפתע בקיץ האחרון'...." ברוריה מוסיפה שאותה רעידה, שהתרחשה בתקופה בה נוספו לבתים חדרי בטחון, העצימה את הסדקים שנוצרו בין החלק הישן לחדש שניתן לזהותם גם היום בלי קושי.

יומן מס' 491 מ-22.3.74 מדווח ש"השנה היו לנו הרבה תיקוני גגות בעקבות רעידת האדמה קלה (אך לא מציין היכן ומתי) וכן נתהוו סדקים, אבל טרם 'הגענו' לטפל בזה".

בנובמבר 95, זמן קצר אחרי רצח רבין, הורגשה היטב בכל הארץ, רעידת אדמה בעוצמה 6.2 שמרכזה היה בלב מפרץ אילת- רחוק מספיק כדי למנוע נזקים גדולים. באותו יום נרשמו עוד 1,500 רעידות קלות – במהלכן נפגעו כמה בתי מלון. גם באשדות, שיושבת על השבר הסורי אפריקני הרעידה הורגשה, אך לא נרשמו נזקים.

מכאן והלאה מדווח העלון בעיקר על ארועים שהתרחשו הרחק מאיתנו. יומן משלהי אוגוסט 99 (שמזכיר במידה רבה את הארועים האחרונים בתורכיה וסוריה) מדווח ש"החופש הזה היה שונה מהרגיל כי היתה רעידת אדמה חזקה בתורכיה וגם כאן ראינו, שמענו וקראנו על ההרס והאובדן שהותירה אחריה. קשה מאד להבין איך כל כך הרבה בני אדם נפגעו מרעש אדמה שנמשך פחות מדקה. קשה לא פחות לעכל את הסיפור של משפחת פרנקו והילדה שירן, שמהולים בו עצב עמוק ושמחה גדולה. רעידת האדמה בתורכיה ותוצאותיה ההרסניות" מסכם עלון אשדות "חשפו (כרגיל) גילויי אחווה וסולידריות בכל העולם. אפילו בישראל האכולה מלחמות פנימיות הניחו לרגע לבעיות הבוררות כדי לסייע לנפגעי הרעש בשיקום חייהם. חברת 'לוג' שיצא לה מוניטין בסיוע הומניטרי לנפגעי אסונות בעולם כולו, התגייסה גם הפעם ותרמה קרטונים מלאי סבונים (של המלונות) ובנוסף, שמפו ובקבוקים מתקפלים לאיחסון מים. ליד מחסן הבגדים נאספו חבילות בגדים, שמיכות וציוד אישי שנארזו ונשלחו אף הם, וזאת ביוזמתם ובאחריותם של תרצה היימן ואחרים".

הרעידה הראשונה בארץ שיש לגביה עדויות, התרחשה בשנת 956 לפני הספירה ואחריה ישנן עוד רבות. ב-1 בינואר 1837 נרשם בארץ אחד מרעשי האדמה הקטלניים ביותר כתוצאה ממנו קיפחו חייהם כמעט שליש מתושבי טבריה, חלקם מפגיעה של גלי צונאמי ענקיים שעלו מהכינרת. גם צפת ספגה פגיעה קשה ונהרסה כמעט כליל. ההרס נגרם בין השאר בגלל תוואי הקרקע באזור שכתוצאה מהם נוצרו מפולות ענק.

והמצב בעמק הירדן? ובכן, עלון אשדות מרגיע לאחר אסון 99 בתורכיה, שעל פי סקר של משרד השיכון המצב אצלנו טוב יחסית בגלל שהבניה הבטחונית

רעידות אדמה - סוף

בימים טרופים אלה, כשכולנו בסערת
רעשות פוליטיות, נתקלנו בשיר הבא –
כאשר נשיא המדינה ביקש – עיצרו
לרצח!
השיר נכתב לפני 4 שנים.

האור שבקצה

מלים - שרה שרון
לחן - אפי נצר

בכף ידך מולדת מצאתי לי פינה,
מקום כל-כך נעים ואז חיברתי מנגינה,
מבין קיפלי הקמט, הבליחה היצירה
ומה שרק נותר לי לפצוח בשירה.

פזמון:

עיצרו לרגע חבר'ה, נישמו עמוק עמוק
האור שבקצה כבר לא כל כך רחוק.
אז בואי נא מולדת, אושיט לך את ידי
ידך שלך, ידי שלי, שתיהן כאן עימדי.
לבי בתוך לבך, עייניך בעיניי
אולי אפשר, אולי אספיק לשיר לך משיריי.

עצרו לרגע...

אני ואת ביחד, איתנו המדינה
אותו הגיל, אותם קמטים, אותה המנגינה.
נאהב אותך ארצנו, כי את הנחמה,
חיבוק לופת ועוד אחד, ונשיקה חמה.

ברוב הישובים חזקה מאד נגד קטיושות ובאותה מידה
גם נגד רעידות אדמה. ולמרות זאת צריך לעשות סקר
בישובים וזה תפקיד הועדה המקומית והרשויות
שמעליה. האם וכיצד ניתן לדעת שעומד לקרות משהו
נורא? זאת שאלת מיליון הדולר. "רעידות אדמה",
מסביר יצחקי גל מאפיקים, "מתרחשות בתפר שבין
לוחות כאשר עמק הירדן יושב בין שני לוחות הנעים
בכיוונים מנוגדים מילימטר אחד בשנה.

"ישנם בעלי חיים שמאד רגישים לרעשים כמו
כלבים, נחשים וכדומה", אומר יצחקי, "אבל לך
תסמוך על זה. סיסמוגרף משוכלל ורגיש ככל
שיהיה, מבצע מדידות קבועות ואמינות, ועם זאת,
מידע מוקדם שיתריע על רעש אדמה משמעותי
שמתקרב, הוא סוג של הימור, ולכן הנחת העבודה
שהיא סטטיסטית-בלבד, אומרת שאחת למאה
שנים צפויה באזורנו רעידת אדמה משמעותית".
מאז הרעידה האחרונה עברו למעלה ממאה שנים
אז כדאי שנהיה מוכנים.

אבנרן

ט"ו בשבט שמח!!!

סופה הרסנית

לפנות בוקר, מתאר יאיר הגיע מיכה וסוסן ובעזרת הפועלים שלו ריכזו את השאריות מן הלילה, הניחו את הלוחות אחד על גבי השני ואיפשרו את פתיחת המדרכה. גל מלמוד, האחראי מטעם הקיבוץ לנושא הביטוח, צילם ורשם את מה שצריך, והשכונה שבה אט אט למסלולה.

אם יש דבר שגורם לי לחייך, אומר יאיר, זו העובדה שהארוע התרחש בשעת לילה מאוחרת מאד, כי תאר לך מה עלול היה לקרות בנסיבות אחרות...

בחלוף הסופה, ביום רביעי, כבר עסקו הפועלים בשיקום גג הפרגולה של דותן. חוזרים לשיגרה בתום שבוע גשום וסוער.

אפרופו הסופה, שבינתיים כבר שככה, וחומר למחשבה לעתיד: חשוב להזכיר שגגות הפח של 'בית התרבות' בן ה-80 (שהפך עם השנים למועדון יצירה וארכיון), הנגריה ומסגריית לוג, שגילם דומה, עומדים על תילם בריאים ושלמים.

אבנרון

בלילה סגרירי שבין שני שליש-6 לפברואר 2023 סמוך לאחת וחצי אחר חצות נשמע בשכונת התמרים, בבניין בו מתגוררות משפחות בן דוד, רוזנבלום ואחרות, רעש חזק מאד שהזכיר במידת מה את הסופה שהיתה כאן בשבוע שעבר. מתאר יאיר בו דוד: 'ישנתי שנת ישרים כשלפתע התעוררי מרעש של חבטה עזה ולא שיגרתית. ירדתי מיד למטה ואז הבחנתי בלוחות עץ גדולים בצבע לבן שהיו מונחים על המדרכה המשתלבת שביני לבין דורון רוזנבלום, ואחרים על המדרכה המשתלבת המפרידה בין השכונה המערבית לשכונת התמרים. כמו כן נשבר בגינה שלי ענף גדול של עץ זית, וגזע של עץ בשלכת שניטע לפני כשנתיים שהתקלף עד היסוד. מזקים נוספים: עמוד תאורה שבור, ענפי עצים שנעקרו מבסיסם וחלקי קלקר פזורים על הדשא וסביבותיו.

כשהתחלתי לחפש את מקור הנזק, אומר יאיר, עליתי למרפסת של דותן אלתר והבחנתי שגג הפרגולה של דותן (שנבנה לפני כשלוש-ארבע שנים...) שלם לחלוטין. רק בהמשך נודע לי ממנו, שמה שעף ברוח היו לוחות הבידוד שהיו מונחים מעל תקרת הפרגולה. כזכור, אומר יאיר, לפני כשנה נבקע לשנים כתוצאה מסופה, גזע עץ התאנה שמול הבית שלי ונאלצנו לכרות אותו, וחשבתי לעצמי שיתכן והמבנה בו אנו גרים ממוקם בשולי פרודור אקולוגי שמייצר משבי רוח חזקים במיוחד. מה שעוד מעניין שכל לוחות הבידוד שעפו, כעשרה במספר, לא נעצרו בפרגולה של דורון וגם לא בשלי, אלא עפו באויר למרחק גדול יחסית ובזזות די לא שיגריתית, עד שנחתו.

על גן בתיה בית הרופא ועוד

שרותים ומטבחון עבור דירת הרופא באשדות
(ד"ר מנהיים) ומאז נקרא הבית "בית הרופא".

ממשיך אורי ניב: "בהמשך גרו במבנה בית הרופא
חיילים, חיילים משוחררים ומתנדבים, ובשנות
השמונים המבנה: נהרס כדי לבנות את השכונה
הצפונית.

במקום בו עומד היום הבית של יואב שרון, עמד
בית בן שתי קומות שהקומה התחתונה שלו
הותאמה לאחר הפילוג לשמש מעין בית חולים.
במרחק קצר צפונית משם עובר עתה הגבול בין
שני האשדות. באותה תקופה סבלנו מפצעי עור
מדבקים כאשר אמבטיות קלי ואיזולציה (הסגר)
היו לתופעות שכיחות.

חורף שנת 50 – 51 זכור לי היטב, בעיקר בגלל
השלג הכבד שירד בו. אני זוכר כיצד חברים
חמושים במקלות ארוכים, מורידים שלג שנערם על
עצי הפיקוס, שהיום הם ענקיים, אך לפני 51 שנים
היו עדיין צעירים ונמוכי קומה.

באשדות של אז היתה מסרטה ואיש בשם ספרוקט
תעד בה ארועים שונים ובהם השלג הגדול ואנחנו
בתוכו.

בספטמבר 51 עליתי לכיתה א', ואותה שנה
מסמלת עבורי את תחילתו של הפילוג באשדות
יעקב. רוב הילדים של "גן בתיה" השתייכו לאיחוד,
למעט רותי וחיה שהוריהם פנו למאוחד. במהלך
הפילוג, שארך כשלוש שנים, הופרדו ילדי שני
הקיבוצים ואני למדתי בכיתה על טהרת ילדי
האיחוד. הכיתה שכנה דרומית לבית אורי ורמי.
הורי גרו באותה תקופה במבנה דו קומתי בשטח
המאוחד ובשנת 54 עברנו לבית 13 בשכונה
המערבית שבנייתה הסתיימה.

בעקבות הפילוג עברה בתיה הגננת למאוחד שם
נבנה גן חדש (היכן שמצוי היום המשפחתון) והיא
המשיכה לעבוד כגננת תוך שמירה על קשר יפה
מאד איתנו, הילדים שגידלה.

לא רבים יודעים (או זוכרים) שהמבנה בו שכנה
מעבדת הצילום ולאחר מכן חדר יצירה (מבנה
שנהרס בשנות התשעים של המאה שעברה)
שימש בין השנים 1948 – 1951 גן ילדים שאף
זכה לכינוי "גן בתיה" מי שזוכר היטב את
היסטוריית הבית הוא אורי ניב: "המבנה, כמותו
ניבנו באשדות שניים נוספים, ניבנה בשנות
מלחמת העולם השנייה מלבנים אדומות בגלל
מחסור במלט. בגן התחנכו בנוסף לי, גם מיכל
לביא, דני ברזילי, אלי עודד ז"ל, חגי נוימן, אורי
סלומון ואחרים, וניהלה אותו בתיה אליאנוב,
(קרובה של משפחת ראובני) ששימשה כגננת.

אשדות יעקב של אז היה אחד הקיבוצים הגדולים
בישראל והיו בו שלושה גנים על פי חלוקת גיל
כאשר גן בתיה היה האמצעי מביניהם. ברווח
שבין המבנה והמדרכה גידלנו בערוגות סוגים
שונים של ירקות בית ומאחוריו, היו ממטרה
ונדנדות. מצפון לגן היתה "המקלחת הצפונית"
שאינה קיימת עוד, ובמקומה שתול היום דשא.
במקום בו מתגוררת משפחתי היום, שכן בית דו
קומתי שנקרא "בית הרופא" ובו התגורר רופא
הקיבוץ ד"ר מנהיים בדירה גדולה".

להלן דברים שכתב אברהם זקצר בשילוט
שהיין לכבוד בית הרופא:

בית הרופא

שיכון משפחות נבנה בשנות הארבעים ע"י קבוצת
הבנין של הקיבוץ. בית דו קומתי כיוון מזרח,
מערב, נבנה באשדות עם גג דו שיפועי ורעפי
בטון. כניסה לקומה שניה ממדרגות מערביות
ומרפסת כניסה מצפון. בכל קומה ארבעה חדרים
עם מרפסת דרומית פתוחה והחדרים האחרונים
מעט גדולים יותר עבור שיכון משפחות גדולות.
לכל חדר דלת רשת ודלת אטומה מעץ בכניסה
בצד צפון וכנ"ל ליציאה למרפסת מדרום. משני
צידי דלת המרפסת חלונות צרים ובדירות
המזרחיות חלונות מזרחיים. בשנות השישים
שופצו שני חדרים מערביים בקומה ראשונה כולל

על גן בתיה - המשך...

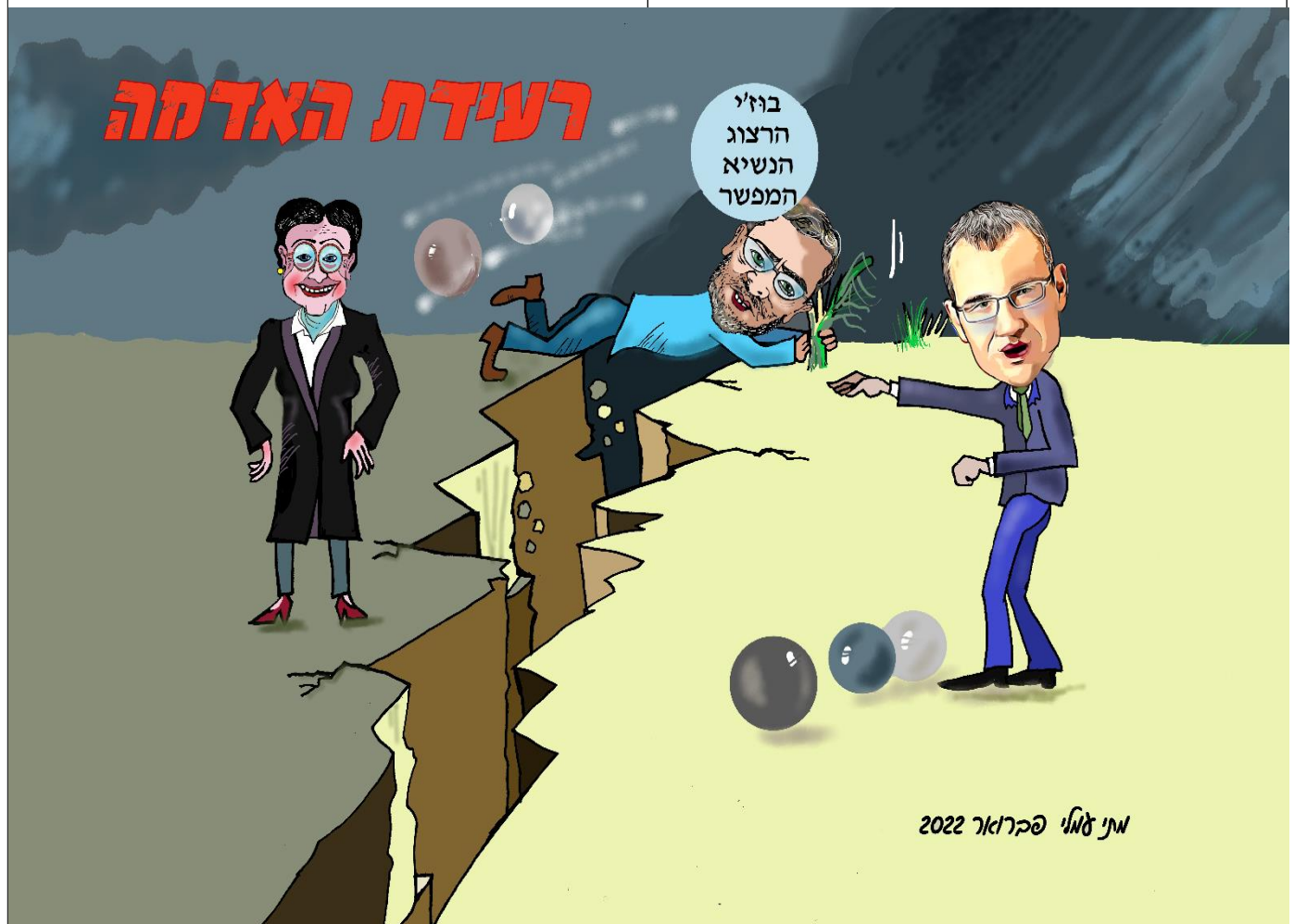
הפילוג

יצל בן ארצי לא רצתה לצלם
והוריה המפאניקים לקחו אותה בכח.
מחלונות הכתה ראינו אותה צועקת
בתוך משאית הרהיטים.
יצל בן ארצי, בת 12,
היתה מפאניקית שרופה.
יורם טהרלב

המבנה הקרוי "גן בתיה" המשיך לתפקד כבית ילדים עד שנות מלחמת ההתשה 68–70 במהלכן נפלו על אשדות עשרות פגזים עיראקים וירדנים. כתוצאה מההפגזות נפגעו בניינים שונים ובהם חדר האוכל, ששכן בצריף שוודי, אליו חדר פגז עיראקי בקוטר 25 ליטראות ללא מרעום.

שני בתי הילדים ממזרח לגן בתיה עברו שיפוץ ונוצק להם גג בטון, ואילו הגן שלי – גן בתיה, לא שופץ בגלל אילוצים שונים, וכתוצאה מכך חדל לתפקד כמבנה חינוכי ונעשו בו שימושים חלופיים".

רשימתו של אורי פורסמה בעלון אשדות ב-
6.9.2002

מתי צלמי פברואר 2022

גלויות מעמק הירדן

גלויות מעמק הירדן מאת נתן אלתרמן (מתוך פרויקט בן יהודה)

פרשנות מוקי צור

מחשבה בנוגע לכנרת-1933 ©

רכס הרים נשען בגבו באופק הצפוני, פשק רגליו למזרח ולמערב, הניח בין ברכיו את צלחת הכנרת הכחולה וזלל מתוכה דייסה מתוקה של מים ושמש. רק מתי מספר ומתי סוד באו לראות במחזה הסעודה המלכותית.

שתי ה"דגניות" הפורחות, הבכירה והצעירה, ניגשו קרוב-קרוב, ישבו במתינות ובהדגשת ערך עצמי, סידרו את קיפולי שמלתן הפרדסית וחייכו בשפתי גגותיהן האדומים ובשיני קירותיהן הלבנים, מבעד למניפות הפרושות של שדרות הברושים.

קבוצת כנרת התייצבה הרחק במעלה ההר, זקפה שלושה בתים צהבהבים, כעינים בוהות, וחיכתה. להזמנה מיוחדת. בניני הזקנים של קיבוץ "השומר הצעיר" (כנראה בית זרע- א.ר.) הצטופפו גם הם על גבי גבעה קטנה, אבל החג הכחול השרוע מנגדם לא לקח את לבם כלל. מצחי האבן שלהם נסדקו מרוב חשבונות ומחשבות ותכניות. הם במערב הירדן, אך לבם במזרח... עם עולל טיפוחיהם, עם ה"משק" החדש, אשר צריפיו הלבנים צמחו מתוך האדמה כשיני-חלב רכות.

אני מביט הלאה ורואה את טבריה, זו הזקנה החביבה והנמנמנית, שקבר מאיר בעל הנס – צניף לובן לראשה, שפקעת סימטאות מוטלת לה על ברכיה ואגם שקט רובץ אצלה כחתול כחול. והרחק הרחק, מבין פסגות ההרים, מציצה אלי בהקרת לבנה, כאגל טל בין עלי פרח גדול, מאובן. אינני יודע מה זה – פיסת ענן צחורה או... צפת!

את כל אלה ראיתי בשבתי על חוף ימה של צמח העיר, ליד גשר-המעגן ששימש מעגן לסירות (השטות מצמח לטבריה וגם מנחת למטוס ימי – א.ר.) השולח גם הוא לשון-עץ רקובה אל קערת הכנרת. ליריות רחבה ובהירה היתה שפוכה על הכול, הטביעה את הכול, הספיקה לכול – למים, להרים, לעצים, לי, לפגר חורפית שמצאה את מנוחתה כבוד לא הרחק ממני, ולערבי שחור וזועם, בעל פנים של אבן ג'ילדה, אשר עשה את צרכיו אי-שם בפינה לא-מוצנעת.

מפרש לבן ביתק את המנוחה לאט-לאט, בזהירות, כתער חד ונוצץ; חמור אפסצנטרי השתער פתאום על הדממה ושיסע אותה לרגעים בכמה נעירות-נצחון. אך מדי פעם שבו הקרעים ונתאחו. שוב היה הכול רוגע ובתולי וצלול.

ובקומי לחזור לדגניה, מחשבתי זו היתה מחשבתי היחידה במשך כל אותו זמן: שאמנם הכנרת היא יפה.

הרשימה הבאה פרי עטו של אלתרמן שנכתבה בשנות השלושים, היא לדברי מוקי צור באה כהד לשיר "היו לילות" שכתב יעקב אורלנד שנחשב ל"מלך הרכילאים" על אלתרמן. וכך תיאר אלתרמן בשפתו הציורית את צעידתם המשותפת לעת ערב מדגניה לכנרת: "כל המהלך מדגניה לקיבוץ כנרת (כך במקור) אינו יודע להיכן להביט, לשמאל או לימין; מי יפה יותר: ההר או המים. גם אני הלכתי פעם, אלא שהבטתי לכל הצדדים מפני שראיתי רק את היצור ההולך עימדי (הכוונה לאורלנד- א.ר.) ...

הפגנות והסתה - למה זה מפחיד אותי - עמליה

אני נחרדתי ממש, התרחקתי מהם בחרדה והצטרפתי להמון שעמד בכיכר וכשהתחילו להתפזר כדי לעלות לאוטובוסים, זרמתי עם הקהל, והצלחתי לעלות לאוטובוס. ואז אני רואה איש קשיש עומד עם טרנזיסטור ביד, מאזין ברוב קשב ולבסוף פולט: "ירו ברבין". מישוהו צעק לנהג שידליק את הרדיו של האוטובוס כדי שכולנו נוכל לשמוע את החדשות ואכן הקריין סיפר שרבין הובהל עכשיו לבית-החולים הקרוב. קיוויתי שזו לא פציעה רצינית אך הרגשתי שאני "מתפוצצת" עם אותה בועת חרדה שליוותה אותי בעת שהאזנתי לוויכוח בין הצעירים לפני שהצטרפתי להמון בכיכר. **אשר יגורתי בא לי**, מאז כנראה כבר לא אשתתף בהפגנות למרות שיש המון דברים שמאוד "**לא מוצאים – חן**" בעיני, בלשון המעטה, מאז שנבחרה הממשלה העכשווית.

המסקנה שלי : שאנחנו לא יודעים לדבר ולהתווכח, אנחנו ישר "מתחממים" יותר מדי ומגיעים לאלימות. אז טוב שלפחות ירד גשם בשבת האחרונה שקצת צינן את ההתלהבות.

עמליה דיין בת-ארי .

לפני המון שנים, בימי הנערות שלי ראיתי את הסרט "**האדמה הטובה**" בכיכובו של השחקן האמריקאי –יהודי **פאול מוני** המספר על אחת השנים הקשות בסין הישנה שלפני שמאו הפך אותה לסין הקומוניסטית .

בסרט מראים לנו מה קורה למשפחה סינית בשנת בצורת כאשר גם הפר שאיתו חרשו את השדה מת מרעב וכל בני המשפחה סובלים מאוד, ואז מחליטה בת המשפחה למצוא עבודה כמשרתת בעיר כדי להביא כסף למשפחתה, שבו יוכלו לקנות אוכל.. ע"י הוילה הענקית של האיש העשיר בעיר, הולכים ונאספים המון אנשים רעבים וכוועים שלבסוף מתקבצים ליד שער הבית, פורצים את השער ודלתות הבית ומתחילים לבזוז, תוך שהם דוחפים ודוחקים את הצעירה הכפרית וממש רומסים אותה, וכאשר ההמון נוטש את הבית סוף-סוף היא מתאוששת ומגלה לפתע על הרצפה שקית קטנה ובה פנינים או אבנים יקרות ואני זוכרת את הפחד הנורא שתקף אותי מצפיה בהמון הזועם הרומס והמשתולל. זה נחרט בי כל-כך חזק, עד שבמשך שנים הייתי רועדת ממש מהתקהלויות, אפילו אם זה מרוב שמחה

"השבת השחורה" זכורה לי כילדה בת 6 בערך. כמובן שנסעתי, כי רציתי מאוד לראות את חיילינו, אבל ברגע שכל החיילים והטנקים עברו, ההמון ממש "השתפך" אל תוך הכביש תוך חוסר התחשבות באנשים אחרים שעמדו שם, ובכניסה לאוטובוסים שהיו צריכים להחזיר אותנו לביתנו בקרית חיים, ואני למרות שהייתי בגובה 1.5 מ' ופחדתי שירמסו גם אותי, לקחתי את אחד מהילדים הקטנים שעמד הכי קרוב אלי והרמתי אותו, ואח"כ הושבתי אותו עלי. זוכרת שבתקופה שלפני שרבין נרצח, היו חברים, שנסעו לת"א להפגנות ואני ממש פחדתי. מצד אחד רציתי לנסוע ולהפגין בעד רבין, אך הפחד היה חזק הרבה יותר ממני . ובכל זאת החלטתי שאני חייבת לאזור אומץ ולנסוע . בדרך ל"כיכר מלכי ישראל" ראיתי התקהלות קטנה של כמה חבר'ה עם חולצות כחולות ושרוך אדום שמתווכחים עם כמה צעירים בבגדים רגילים. התקרבותי כדי לשמוע קריאות בנוסח : "רבין הוא בוגד וצריך לתלות אותו!" ומולם "החולצות הכחולות": "מה אתם מקשקשים ? הוא גיבור שבזכותו ניצחנו במלחמת 6 הימים !!!" וכו' .

לילי(לאה) כהן ז"ל- בת 70 במותה

אהבה נוספת ומאוד משמעותית בחייה, היו טיולים. כל כך אהבה לטייל, לפגוש ולהכיר מקומות, אנשים ותרבויות, ומי שהתחבבו עליה במיוחד היו הטברנות היווניות עם המוזיקה הנהדרת והשמחה מרוממת הנפש והרוח.

משרתה המכובדת והיקרה הייתה סבתאות. סבתא במשרה מלאה, מלאת דאגה, מלאת חום ואהבה.

עכשיו אנחנו נפרדים. נפרדים מלילי האישה והרעיה, האם והחמה, הסבתא והדודה, השכנה והחברה. נפרדים ממי שכל כך אהבה את כולם ואין מי שלא החזיר לה אהבה.

משפחת כהן היקרה, משתתפים באבלכם.

קהילת אשדות יעקב איחוד.

לילי נולדה ב 17/9/1952 בטבריה למשפחה טבריינית שורשית...

החלום שלה לגור ביישוב קהילתי שקט, שליו וקטן, קרם עור וגידים, ואחרי תקופה ארוכה של טיולים באזור סובב כנרת, כדי למצוא את המקום המתאים שעונה על הצרכים המשפחתיים- בית נגיש עם גינה וחצר- הגיעו לאשדות עם תחילת הבניה בהרחבה, ובשנת 2011 נכנסו לביתם בהרחבה ממש סמוך לחג הפסח.

לילי כל כך אהבה את הטבע, השקט, הגינה... כל כך אהבה לטפל ולטפח את הגינה וכל מי שרק עובר רואה את הפרחים, העצים והשיחים; את השבילים והעציצים המיוחדים עם הנגיעה האישית שלה.

את חייה בקיבוץ ובקהילה, תיבלה בהתנדבות בחגים ובארועי קהילה שונים וכן פעילות חברתית; לעתים באפיה לטובת חברים וגם בעצה טובה לשכן ולשכנה. כזאת הייתה לילי, מלאה באהבת הבריות ובנתינה, מלאת שמחת חיים וחיוך מהלב.

חלק מחברותיה באשדות ובעמק, הכירה בחוג הקרמיקה אשר אהבה מאוד, וכך הקשר נשמר והתחזק לתחומים נוספים ופגישות משותפות. אומנות ויצירה היו חלק מתחביביה וכישוריה הבולטים של לילי היקרה, וכל מי שייכנס לביתה יתגלה בפניו אוסף אומנות נהדר ומרהיב מעשה ידיה המוכשרות.

לילי איך נפרדים?

בדמעות... הרבה מאד דמעות

ובמה נתגאה?

במשפחה לתפארת אשר איחדת, ליכדת

ואהבת עד אין קץ...

בחברים ובחברות שקיבצת סביבך על ידי מתכון אהוב, צמח מלבלב ופטפוט מהלב...

בשכנים ושכנות שדרשת בשלומם, הנפת ידך בחיוך וברכה...

בקהילה שבאה להפרד מהשכנה, החברה והאם.

זה הזמן שלך לנוח...נוחי על משכבך בשלום.

אסנת מזרחי והמשפחה

מי ומה באשדות

עדות לגשמים האחרונים הוא מפל נהריים שיצר רוטנברג לפני מאה שנים לטובת מפעל החשמל (ששובת כבר 75 שנים) שהוא המפל היחיד בארץ שעובד כל חודשי השנה. תעלת מי הירדן ש-כרה הזקן מנהריים, נועדה בשעתו לתגבר את הירמוך בחודשי הקיץ, והיום היא אטרקציה תיירותית.

עצי החצר שלנו עמדו יפה במבחני מזג האוויר ולמרות שמנהל החצר סיים את תפקידו (העדר תקציב בקהילה) ודובי פרש לביתו, הצליחה מנהלת הקהילה לשלוט בעניינים ולא נרשמו ארועים חריגים. אין הדבר נכון לגבי מצב התשתיות: בכביש הגישה למשק נפערו בורות מסוכנים ומפחידים, קל וחומר בציר המערבי מדוכן הפלפל וצפונה במיוחד במפגש עם המאוחד, שם המצב **קטסרופלי** בלשון המעטה. חברים- אם לא נטפל במפגעים עכשיו הם יענישו אותנו.

אחרי תקופה ממושכת, 'חוסל' מטע הבננות שבין אשדות למתחם אדיסון וסוף סוף נפתח הנוף מערבה, אלא שהפעם ללא מפגעים אקולוגיים ועם אוויר צח הננשם לראותינו.

גשם גשם בוא

עד אמצע פברואר 2023 נרשמו אצלנו 314.5 מ"מ שהם מעט יותר ממה שנמדדו בתקופה המקבילה אשתקד- 309 מ"מ. מה שיוצא דופן ואף חריג השנה, היא חלוקה המשקעים הלא סימטרית: נובמבר היה גשום יחסית עם 77 מ"מ בעוד דצמבר וינואר יחד סיימו עם 51 מ"מ, במהלך שמונה ימי גשם בלבד! מצב החיטה נראה אז על סף יאוש והיא כבר החלה להשתבל. ואז בא גל רצוף של ממטרים שהחל ב- 31.1 ונמשך ברציפות עד 9.2 שהניב 160 מ"מ, בתקווה שיצילו לנו את החורף. בסך הכל יש לנו חורף די ממוצע עד כה, בצל בתקווה שההפוגה הנוכחית שנמשכת כבר למעלה משבוע תסתיים בקרוב. מה שעוד מייחד את השבועות האחרונים הן טמפרטורות נמוכות יחסית אבל לא קיצונית. החורפים הגשומים ביותר שנרשמו באשדות ב- 20 בשנים האחרונות היו של 2003 אז נמדדו 619 מ"מ ו- 2019 עם 601 מ"מ. בתקווה להתגשמות מחודשת.

והסימן הכי מובהק שהחורף כבר כאן הוא נוכחותם של פרחי הבר בפריחתם הססגונית

מי ומה – סוף

קשה להאמין אבל עברו עשרים שנה מאז יצאה לאור המרפאה האזורית של עמק הירדן, לה שותפים רוב מכריע של תושבי העמק. כולנו זוכרים כמה חששות היו מן היציר החדש, והיום אפשר להודות בפה מלא שהחשש העיקרי, שהתפוגג עם השנים, היה מפני אובדן הנוחות ותחושת הבית שעלו לנו המון כסף.

שימו לב!

עד שלא תהיה מכונת צילום משופרת לעלון – לא יצולם העלון ויחולק בדפוס. יופץ רק בדיגיטלי!

עלון 1591

עריכה – אבנר רון
שער – ברכה פונדק
עימוד – אירית גל

אופיר קיים שהוא מנהל השיווק של מפעל הפלסטיק המצליח 'פולירם' שבחבל התענכים, ידוע כאיש מאד עסוק, שכמחצית זמנו שווה בחו"ל. בין פגישת עסקים למשנתה הוא מצא זמן לטייל לאחרונה למפלי האיגואסו בדרום אמריקה שהם אחד משבעת פלאי תבל והעלה את חוויותיו לפייסבוק.

גילן המצטבר של צמד העלמות שבתמונה הוא 181 שנים. **רינה פלג** שהיא הצעירה מבין השתיים, פוגשת ב'מייסדים' בימי ראשון את **נעמי** בת ה-99 מאלמגור (לשעבר מדגניה ב) 'שהיא עצמאית כמעט לחלוטין ומגיעה כמעט בכל יום לשיעורים המתקיימים ב'ביתנו' במגוון תחומים החל מהיסטוריה דרך קולנוע ואפילו ספרות, ומגלה מעורבות רבה. אין ספק שמדובר בסטודנטיות המבוגרות ביותר במדינת ישראל.

